

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 1C/136/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712203048
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jarmila Bíliková
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2015:2712203048.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudkyňou Mgr. Jarmilou Bílikovou v právnej veci žalobcu: Y. K., nar. XX.XX.XXXX, V. č. XXX, XXX XX V., štátny občan SR, zastúpený advokátom: Mgr. Milan Sadloň, V. Paulínyho - Tótha 30, P.O.BOX 121, 905 01 Senica proti žalovanej: Slovenská republika - konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073 o zaplatenie sumy 3.893,35 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 783,19 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 27.10.2011 do zaplatenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd žalobu vo zvyšku z a m i e t a .

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 28,30 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 27.4.2012 domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci vo výške 3.893,35 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 26.10.2011 až do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že rozhodnutím vyšetrovateľa PZ - OÚJP v Skalici, ČVS: OÚJP-188/2003 zo dňa 9.9.2003 bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vydierania spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona. Voči tomuto uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Skalica zo dňa 10.9.2003, č.k. Pv 918/03-23 zamietnutá. Rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. SI-1T/128/2003-432 zo dňa 20.3.2008 bol žalobca spod obžaloby z hore uvedeného trestného činu oslobodený. Odvolanie okresného prokurátora proti nemu Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 5To/60/2008-460 zo dňa 30.10.2008 zamietol. Oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.10.2008. Ministerstvo spravodlivosti eviduje žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady škody pod č.j. 25423/2011/151, pričom do podania žaloby nebolo o tejto žiadosti rozhodnuté. V súvislosti s obhajobou žalobcu v trestnom konaní mu vznikli zaplatiť trovy obhajoby vo výške 3.860,15 eur, pričom doteraz zaplatil sumu 1.000,-Sk (pred vyúčtovaním) a 750,- eur (po doručení vyúčtovania). Celkové trovy obhajoby sú 3.893,35 eur, čo je čiastka požadovaná ako náhrada škody, ktorá vznikla nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa OÚJP v Skalici.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila, keď namietala, že samotné uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné bez ďalšieho pokladať za nezákonné rozhodnutie iba z dôvodu, že v neskoršom konaní bol žalobca oslobodený spod obžaloby, vo veci nebola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia. Žalovaná taktiež namietala vznik škody v rozsahu, v akom ju uplatňuje žalobca, lebo trovy obhajoby ako náhradu v konaní uhradil vo výške 783,20 eur. U žalobcu neprišlo ku skutočnej škode v tom rozsahu, v akom ju uplatňuje v žalobe. Škodou môže byť len tá výška, o ktorú sa reálne znížil jeho majetok. Žalovaná vzniesla námietku premlčania v časti náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, t.j. v sume 56.848,- Sk/1.887,- eur. Súčasne žalovaná namieta, že neexistuje príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, lebo nebolo v tejto veci preukázané splnenie zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci.

Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 28. novembra 2012 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.893,35 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 26.10.2011 do zaplatenia. Zároveň súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania a to trovy právneho zastúpenia, ktoré budú vyčíslené v samostatnom rozhodnutí súdu, v prípade ich vyčíslenia v zákonom stanovenej lehote.

Krajský súd v Trnave na základe podaného odvolania zo strany žalovanej uznesením č.k. 24Co/42/2013-113 zo dňa 25. marca 2014 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia dospel k záveru, že postupom súdu spočívajúcim v nedostatočnom odôvodnení rozsudku sa účastníkom konania odňala možnosť konať pred súdom. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa podrobne sa zaoberať vyriešením podstatnej otázky nezákonnosti rozhodnutia, od ktorého si žalobca odvodzuje uplatnenú náhradu škody. Po prípadnom doplnení dokazovania, po dôkladnom vyhodnotení vykonaného dôkazu listinami súd prvého stupňa bude môcť ďalej posúdiť uplatnenú škodu z ostatných rozhodujúcich aspektov, tzn. či ku škode na strane žalobcu už skutočne došlo, ak áno posúdiť jej výšku podľa jednotlivých čiastkových nárokov rozhodnúť o nej, vrátane uplatneného príslušenstva a následne rozhodnutie odôvodniť tak, aby bolo rešpektované právo účastníkov na spravodlivý súdny proces. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania.

Súd uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 21.4.2015 pripustil zmenu petitu žaloby v nasledovnom znení:

„Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 3.893,35 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 27.10.2011 do zaplatenia a náhradu trov konania, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

Súd vo veci vykonal dokazovanie pripojeným spisom OS Senica SI-1T/128/2003, uznesením o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia, rozsudkom súdu 1. stupňa, rozhodnutiami odvolacích súdov, zoznamom úkonov advokáta splnomocneného na zastupovanie žalobcu v trestnom konaní, uznaním záväzku, potvrdenkami a príjmovými dokladmi, poštovými poukazmi, žiadosťou o predbežnom prerokovaní a jej doplnením, vylúčením účastníkov konania a zistil tento skutkový stav veci:

Rozhodnutím Policajného zboru - OÚJP v Skalici, ČVS: OÚJP-188/2003 zo dňa 9.9.2003 bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vydierania spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona. Voči tomuto uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorá bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Skalica dňa 10.9.2003 ako nedôvodná zamietnutá. Rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. SI-1T/128/2003-432 bol žalobca spod obžaloby z hore uvedeného trestného činu oslobodený, tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.10.2008. Uznesením Okresného súdu Skalica č.k. Tp/40/03-15 zo dňa 5.9.2003 bol žalobca vzatý do väzby, pričom väzba začala od 3.9.2003. Žalobca bol prepustený z väzby dňa 3.9.2005.

Žalobca uplatnil u Ministerstva spravodlivosti SR žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 25.10.2011 a jej následným doplnením zo dňa 12.12.2011 náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia OÚJP PZ SR v Skalici. Ministerstvo spravodlivosti eviduje žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady škody pod č.j. 25423/2011/151, pričom do podania žaloby nebolo o tejto žiadosti rozhodnuté.

Žalobca uplatňuje náhradu škody, ktorá sa rovná výške trov právneho zastúpenia žalobcu v trestnom konaní advokátom Mgr. Milanom Sadloňom, Robotnícka 63/47, Senica zo dňa 21.4.2009 v sume 3.893,95 eur. Tieto trovy predstavujú:

Dátum úkon	Tarif.pol.	suma
-9.9.03 prevzatie veci	§14	2.562,-Sk
paušál	§16/3	128,-Sk
-9.9.03 výsluch obv. a konf. s poškod.	§14	2.562,-Sk
paušál	§16/3	128,-Sk
cestovné Senica Holíč a späť	§18	325,-Sk
strata času	§18,20	1.066,-Sk
-3.11.03 oboznámenie s výsl. vyšetovania	§14	2.562,-Sk
paušál	§16/3	128,-Sk
-20.11.03 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov	§14	2.562,-Sk
paušál	§16/3	128,-Sk
cestovné Senica Leopoldov a späť	§18	780,-Sk
strata času Senica Leopoldov a späť	§18,20	2.132,-Sk
-9.1.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Leopoldov a späť	§18	780,-Sk
strata času Senica Leopoldov a späť	§18,20	2.266,-Sk
-9.3.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Leopoldov a späť	§18	780,-Sk
strata času Senica Leopoldov a späť	§18,20	2.266,-Sk
-19.3.04 nahliadnutie do spisu OS SI	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Skalica a späť	§18	325,-Sk
strata času	§18,20	1.132,-Sk
-22.3.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Leopoldov a späť	§18	780,-Sk
strata času Senica Leopoldov a späť	§18,20	2.266,-Sk
-8.4.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Leopoldov a späť	§18	780,-Sk
strata času Senica Leopoldov a späť	§18,20	2.266,-Sk
-19.4.04 OS SI hlavné pojednávanie	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Skalica a späť	§18	325,-Sk
strata času	§18,20	1.132,-Sk
-27.4.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Leopoldov a späť	§18	780,-Sk
strata času Senica Leopoldov a späť	§18,20	2.266,-Sk
-10.5.04 OS SI hlavné pojednávanie	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Skalica a späť	§18	325,-Sk
strata času	§18,20	1.132,-Sk
-31.5.04 OS SI hlavné pojednávanie	§14	2.720,-Sk
paušál	§16/3	136,-Sk
cestovné Senica Skalica a späť	§18	325,-Sk

strata času §18,20 1.132,-Sk
 -11.6.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov §14 2.720,-Sk
 paušál §16/3 136,-Sk
 cestovné Senica Leopoldov a späť §18 780,-Sk
 strata času Senica Leopoldov a späť §18,20 2.266,-Sk
 -26.10.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov §14 2.720,-Sk
 paušál §16/3 136,-Sk
 cestovné Senica Leopoldov a späť §18 780,-Sk
 strata času Senica Leopoldov a späť §18,20 2.266,-Sk
 -24.11.04 OS SI nahliadnutie do spisu §14 2.720,-Sk
 paušál §16/3 136,-Sk
 cestovné Senica Skalica a späť §18 325,-Sk
 strata času §18,20 1.132,-Sk
 -29.11.04 OS SI hlavné pojednávanie §14 2.720,-Sk
 paušál §16/3 136,-Sk
 cestovné Senica Skalica a späť §18 325,-Sk
 strata času §18,20 1.132,-Sk
 -17.12.04 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov §14 2.720,-Sk
 paušál §16/3 136,-Sk
 cestovné Senica Leopoldov a späť §18 780,-Sk
 strata času Senica Leopoldov a späť §18,20 2.266,-Sk
 -21.4.05 odvolanie proti rozsudku OS §14 1.876,-Sk
 paušál §16/3 150,-Sk
 -9.6.05 návšteva klienta v ÚVV Leopoldov §14 1.876,-Sk
 paušál §16/3 150,-Sk
 cestovné Senica Leopoldov a späť §15 1.004,-Sk
 strata času Senica Leopoldov a späť §15,17 1.000,-Sk
 -19.10.05 OS SE hlavné pojednávanie §14 1.876,-Sk
 paušál §16/3 150,-Sk
 -24.11.05 odvolanie proti rozsudku OS §14 1.876,-Sk
 paušál §16/3 150,-Sk
 -17.1.07 OS SE hlavné pojednávanie 1/4 §14 557,-Sk
 paušál §16/3 178,-Sk
 -14.3.07 OS SE hlavné pojednávanie §14 2.228,-Sk
 paušál §16/3 178,-Sk
 -7.5.07 OS SE hlavné pojednávanie 1/4 §14 557,-Sk
 paušál §16/3 178,-Sk
 -28.5.07 OS SE hlavné pojednávanie 1/4 §14 557,-Sk
 paušál §16/3 178,-Sk
 -21.2.08 OS SE hlavné pojednávanie §14 2.382,-Sk
 paušál §16/3 190,-Sk
 -20.3.08 OS SE hlavné pojednávanie od 9.00 do 11,30 hod. 2 úkony
 §14 4.764,-Sk
 paušál §16/3 190,-Sk
 -30.5.08 vyjadrenie k odvolaniu OP §14 2.382,-Sk
 paušál §16/3 190,-Sk
 -30.10.08 KS Trnava verejné zasadnutie §14 2.382,-Sk
 paušál §16/3 190,-Sk
 cestovné Senica Trnava a späť §15 776,-Sk
 strata času Senica Trnava a späť §15,17 951,-Sk

Spolu 3.893,35 eur

Z uznania záväzku a dohody o plnení v splátkach zo dňa 2.11.2009 mal súd preukázané, že advokát vyúčtoval právne služby vyúčtovaním č. 21/09 na sumu 117.291,- Sk, t.j. 3.893,35 eur. Po odpočítaní zloženej zálohy vo výške 1.000,- Sk dňa 5.3.2008 ostáva uhradiť 116.291,- Sk, t.j. 3.860,15 eur. Vyššie

uvedený záväzok žalobca uznal čo do dôvodu a výšky a zároveň sa zaviazal uvedenú sumu splatiť v nerovnomerných splátkach v čase od 1.1.2010 do 31.12.2012.

Z podania advokáta žalobcu doručeného tunajšiemu súdu dňa 3.11.2014 mal súd preukázané, že žalobca z predmetnej odmeny uhradil len sumu 783,19 eur a na trovách obhajoby tak dlhuje ešte 3.110,16 eur. Nakoľko sa žalobca dlhodobo zdržuje v zahraničí a advokátovi sa s ním nepodarilo skontaktovať, podal žalobu na Okresnom súde Senica o zaplatenie sumy 3.110,16 eur s príslušenstvom. Podľa oznámenia advokáta žalobcu na ostatnom pojednávaní vo veci vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5C/193/2014 bol dňa 31.3.2015 vydaný platobný rozkaz, ktorým súd uložil povinnosť odporcovi Jozefovi Farkašovi, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil navrhovateľovi Mgr. Milanovi Sadloňovi sumu 3.110,16 eur a náhradu trov konania. Vydaný platobný rozkaz do doby konania ostatného pojednávania nenadobudol právoplatnosť.

Podľa § 27 ods. 2 Zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov /s účinnosťou 1. júla 2004/, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. S poukazom na toto zákonné prechodné ustanovenie súd posúdil nárok žalobcu v zmysle ustanovení Zák. č. 58/1969 Zb., pretože rozhodnutie, od ktorého žalobca odôvodňuje svoj nárok bolo vydané 9.9.2003, teda pred účinnosťou cit. zákona.

Podľa § 1 ods. 1, 2 Zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny orgán“). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 2 cit. zák., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

Podľa § 3 cit. zák., ak nejde o prípad hodný osobitného zreteľa, možno nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť.

Podľa § 4 ods. 1 a 2 cit. zák., nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. Ako výnimku z ustanovenia odseku 1 možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku (§ 3) zrušené alebo zmenené.

Podľa § 5 ods. 1 a 2 cit. zák., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

Právo na náhradu škody nemá ten,

a) kto si väzbu zaviniť sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia,

b) kto bol spod obžaloby oslobodený alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný.

Podľa Čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa Čl. 46 ods. Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Náhradu škody si žalobca uplatňuje za obdobie od 9.9.2003 do 30.10.2008 v sume 3.893,35 eur, ktorá vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím Policajného zboru - OÚJP v Skalici, ČVS: OÚJP-188/2003 zo dňa 9.9.2003, ktorým bolo začaté trestné stíhanie a proti žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vydierania spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona. Následne bola voči žalobcovi podaná obžaloba, bol vzatý do väzby a nakoniec bol spod obžaloby oslobodený. Uplatnená náhrada škody predstavuje škodu žalobcu za trovy právneho zastúpenia, ktorú je svojmu advokátovi za právne služby poskytované v trestnom konaní povinný zaplatiť.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. je objektívnou zodpovednosťou štátu bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nie je možné zbaviť a ktorá je založená na súčasnom splnení troch podmienok. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t.j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, ďalej existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, tzn. vtedy ak nezákonné rozhodnutie a škoda boli vo vzájomnom pomere príčiny a následku a ak bolo preukázané, že ak by nebolo nezákonného rozhodnutia, ku škode by nebolo bývalo došlo. Zodpovednosť štátu je (až na prípady hodné osobitného zreteľa) podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov, smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu (§ 3 zákona č. 58/1969 Zb.). Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti (§ 4 zákona č. 58/1969 Zb.).

V prejednávanej veci žalobca svoj nárok na náhradu škody vyvodzuje z uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 9.9.2003, ktoré neúspešne napadol sťažnosťou a následne vedeného trestného konania voči nemu. Keďže rozhodnutie, z ktorého žalobca uplatňuje svoj nárok na náhradu škody, nebolo pre nezákonnosť zrušené podľa § 4 cit. zákona, súd sa v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu zaoberal otázkou, či oslobodenie spod obžaloby môže mať z hľadiska ustanovenia § 4 citovaného zákona rovnaký význam ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. V tejto súvislosti treba vziať do úvahy, že po oslobodení spod obžaloby neprichádza do úvahy podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, lebo z hľadiska trestného konania je to bezpredmetné. Záporná odpoveď na položenú otázku by nezodpovedala zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu obsiahnutej v zákone č. 58/1969 Zb. Tá sleduje, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe bola odčinená. Záporná odpoveď by viedla k tomu, že fyzická osoba, proti ktorej bolo vznesené obvinenie by musela niesť materiálne dôsledky takéhoto rozhodnutia, aj keď sa ukázalo nesprávnym a trestné konanie skončilo tak, že na ňu treba hľadieť ako na nevinnú. So zreteľom na uvedené, bolo by namieste na položenú otázku odpovedať kladne, avšak iba za predpokladu, že to dovoľuje výklad ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Systematickým a logickým výkladom tohto zákonného ustanovenia a tiež jeho porovnaním s ustanoveniami §5 a §6 zákona č. 58/1969 Zb. treba vyvodiť, že zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby majú v zmysle ustanovenia § 4 citovaného zákona rovnaké dôsledky, ako

zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ak k nim došlo z určitých dôvodov, a to v podstate preto, že predpoklad o spáchaní trestného činu vyslovený v uznesení o vynesení obvinenia nebol potvrdený. Dôvody, pri ktorých zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu nemajú rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, vyplývajú z ustanovenia § 5 ods. 2 a § 6 ods. 3 citovaného zákona, ktoré (najmä z hľadiska systematického výkladu) treba použiť analogicky, lebo koncepcia a zmysel všetkých ustanovení zákona by mali byť rovnaké. Tieto ustanovenia jednoznačne vymedzujú prípady, kedy poškodený nemá právo na náhradu škody, spôsobenej rozhodnutím o väzbe a o treste (ide o negatívne vymedzenie). Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa ustanovení §1 až §4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Uvedené právo nemá ten, kto si obvinenie zavinil sám a ten, kto bol spod obžaloby oslobodený alebo bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin zodpovedný, alebo že mu bola udelená milosť, alebo že trestný čin bol amnestovaný (por. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.6.1993, sp. zn. 1Cdo 53/93).

I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (viď bližšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 uznesením občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. decembra 2010 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Zákon č. 58/1969 Zb. (rovnako ani zákon č. 514/2003 Z.z.) výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania (por. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. marca 2011, sp. zn. 3 Cdo 194/2010).

Z dôkazov vyplýva, že proti žalobcovi bolo začaté trestné stíhanie, žalobca podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, ktorá bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Skalica ako nedôvodná zamietnutá, následne až tretím rozhodnutím vo veci bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Trestné stíhanie bolo začaté na základe trestného oznámenia poškodeného, výsluchu poškodeného, ohliadky miesta činu, lekárskeho správ, rekognície osoby. Súd analogicky (§ 5, 6 zákona č.58/1969 Zb.) v zmysle vyššie naznačeného posudzoval dôvody, ktoré v konečnom dôsledku viedli k vyhláseniu oslobodzujúceho rozsudku. Žalobca bol v danom prípade oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že ohľadne skutku, ktorého sa mal dopustiť, bolo preukázané, že skutok obžaloby sa stal, objektívne bolo preukázané, že poškodený utrpel zranenia popísané v lekárskeho správach, a že tieto zranenia utrpel kritického dňa, nebolo však zároveň dokázané, že skutok spáchali obžalovaní (in dubio pro reo). Obžalovaní spáchanie skutku od samého začiatku trestného konania popierali. Žalobca síce pri zadržaní odoprel vypovedať, išlo však len o využitie jeho práva. Zavinenie obvineného na začatí trestného stíhania nemožno bez ďalšieho odvodzovať len od toho, že využil všetky prostriedky pre svoju obhajobu, medzi ktoré patrí tiež právo nevypovedať (Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 29.4.2009, sp. zn. 25 Cdo 2/2007). Poškodený, ktorého výpoveď bola jediným - priamym usvedčujúcim dôkazom, v priebehu trestného konania zomrel. Najvýznamnejší svedkovia T. T. a W. T., ktorí v prípravnom konaní potvrdzovali výpoveď poškodeného, neskôr v priebehu hlavného pojednávania pôvodné výpovede odvolali a tvrdili, že ich pôvodné výpovede boli ovplyvnené a teda nevierohodné. Lekárskeho správ potvrdili zranenia poškodeného, ale vznikla pochybnosť, či zranenia v správach objektívne popísané zodpovedajú takému mechanizmu vzniku, ako to uvádzal poškodený.

Nemožno vychádzať dôsledne len zo zásady prezumpcie neviny, treba rešpektovať skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia neobsahuje konečný záver o spáchaní trestného činu a vine obvineného. Toto rozhodnutie je vydané na základe dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin (ak na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin bol spáchaný určitou osobou). Ak dôjde k oslobodeniu spod obžaloby, nemusí to vždy znamenať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané nesprávne (v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku). Je treba si tiež uvedomiť, že jednotlivé dôvody oslobodenia nemajú z hľadiska hodnotenia správnosti uznesenia o vznesení obvinenia rovnaký význam. Iný význam má napr. zastavenie trestného stíhania, keď je nepochybné, že sa nestal skutok a iný význam má zastavenie, keď je trestné stíhanie neprípustné z dôvodu amnestie. Pri porovnaní ustanovení § 5 a 6 zákona č. 58/1969 Zb., pri dôslednom uplatnení systematického výkladu § 4 cit. zákona je treba za správny považovať právny názor, že oslobodenie spod obžaloby má podľa § 4 cit. zákona rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ak k nemu došlo z určitých dôvodov, a to v podstate preto, že predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným nebol potvrdený.

Právo na náhradu škody podľa § 1 - 4 zák. č. 58/1969 Zb. spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia nemá okrem iného ten, kto si obvinenie zavinil sám. Zavinenie obvineného (či už vo forme úmyselnej alebo nedbanlivostnej) na zahájení trestného stíhania voči nemu (t. j. na vydaní uznesenia o vznesení obvinenia) znamená, že obvinený svojím zaviným konaním prispel k tomu, že trestné stíhanie voči nemu bolo či muselo byť začaté, teda že jeho konanie bolo dôvodom k zahájeniu trestného stíhania proti nemu. Príčinnú súvislosť medzi začatím či vedením trestného stíhania a zaviním obvineného je potrebné hľadať nie v jeho konaní, ktorým mal podľa orgánov činných v trestnom konaní naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale v inom jeho chovaní pred zahájením trestného stíhania, resp. v jeho priebehu, predovšetkým jeho postoji voči orgánom činným v trestnom konaní, teda v tom, či svojim konaním či úkonmi procesného charakteru zapríčinil, že trestné stíhanie muselo byť začaté. Nejde teda o to, či obvinený sa dopustil skutku, pre ktorý bol stíhaný a ktorým vyvolal podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, ale o to, či svojim iným či ďalším konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred zahájením trestného stíhania alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania by k zahájeniu či pokračovaniu trestného stíhania nedošlo, a to napríklad uvádzaním nepravdivých skutočností, či predstieraním, že voči nemu sú dôvody k trestnému stíhaniu, ktoré objektívne neexistovali. Podmienka, že poškodený si sám zavinil obvinenie, nie je naplnená už tým, že sa dopustil skutku, pre ktorý bolo trestné stíhanie voči nemu začaté (por. Rozhodnutie Nejvyššieho soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1567/2002).

V súvislosti s posudzovaním otázky, či v prejednávacom prípade je možné považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 4 ods. 1 zák. 58/1969 Zb. v spojení s oslobodzujúcim rozsudkom súd prihliadol i na už ustálenú súdnu prax v tejto oblasti (okrem vyššie citovaných rozhodnutí napr. tiež Nález Ústavného súdu SR z 24.3.2011, II. ÚS 25/2011).

Vzhľadom na vyššie uvedené, súd prvého stupňa mal nepochybne za preukázané, že uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 9.9.2003 vykazuje všetky znaky nezákonného rozhodnutia v zmysle citovaných ustanovení zákona č. 58/1969 Zb.

Na vznik nároku na náhradu škody spôsobenej takýmto nezákonným rozhodnutím sa okrem existencie nezákonného rozhodnutia vyžaduje aj vznik škody a najmä existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd v ďalšom skúmal, či predmetné nezákonné rozhodnutie bolo jednou z hlavných (bezprostredných) príčin vzniku majetkovej škody tak, ako si ju uplatňoval žalobca.

Škoda v danom prípade predstavuje trovy obhajoby, z ktorých časť trov súvisí s obranou žalobcu v rámci trestného konania a časť trov v sume 1.887,- eur súvisí s bránením sa proti väzbe.

Žalovaná namieta dôvodnosť nároku na náhradu škody za právne úkony vykonané v čase väzby žalobcu, a to úkony právnej pomoci za dni 20.11.2003, 9.1.2004, 9.3.2004, 22.3.2004, 8.4.2004, 27.4.2004, 11.6.2004, 26.10.2004, 17.12.2004 a 9.5.2005 v sume 1.887,-eur /56.848,-Sk/, lebo ich považuje za premlčaný nárok s poukazom na ust. § 23 Zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Na tomto mieste treba uviesť, že ak bola v súdnom konaní vznesená námietka premlčania voči žalovanej pohľadávke, z hľadiska procesnej ekonómie ďalšieho postupu v konaní sa súd prioritne zaoberá jej zodpovedaním, až následne pristupuje k riešeniu ďalších otázok (napr. o výške nároku a pod.), pokiaľ sa mu námietka premlčania nejaví byť dôvodná. Súd preto v prvom rade posúdil vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej v časti uplatneného nároku na náhradu škody počas trvania väzby. Súd vychádzal z uplatneného nároku žalobcom a to v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia v zmysle Zák. č. 58/1969 Zb. Prvá hlava prvej časti zákona o zodpovednosti za škodu upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, druhá hlava prvej časti zasa reguluje zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe alebo treste.

Podľa § 22 ods. 1 cit. zák., právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia.

Podľa § 22 ods. 3 cit. zák., ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie.

Podľa § 23 cit. zák., právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené.

Citované ustanovenia odrážajú naznačenú systematiku prvej časti zákona o zodpovednosti za škodu. Kým ustanovenie § 23 zákona o zodpovednosti za škodu upravuje premlčanie práva na náhradu škody spôsobenej iba dvoma druhmi rozhodnutia, a to nezákonným rozhodnutím o väzbe alebo nezákonným rozhodnutím o treste, ustanovenie § 22 sa vzťahuje na premlčanie práva na náhradu škody spôsobenej všetkými ostatnými nezákonnými rozhodnutiami. Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že žalobca sa v konaní pred súdom žalobou domáha náhrady škody spôsobenej nezákonným uznesením „vyšetrovateľa PZ - OÚJP v Skalici, sp.zn. ČVS: OÚJP-188/2003“ z 9. septembra 2003, ktorým bolo vznesené obvinenie pre trestný čin, pre podozrenie zo spáchania z ktorého bol trestne stíhaný. Jednoročná premlčacia doba sa vzťahuje výlučne na nezákonné rozhodnutia o väzbe a na nezákonné rozhodnutia o treste. Ak fyzická osoba, ktorá bola trestne stíhaná väzobne, uplatňuje právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným uznesením o vznesení obvinenia (nie nezákonným rozhodnutím o väzbe), toto jej právo sa premlčí v trojročnej premlčacej dobe rovnako ako inej fyzickej osobe, ktorá bola trestne stíhaná na slobode (Nálezy Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 439/2010, III. ÚS 339/08). Žalobca sa samostatne nedomáhal náhrady škody z nezákonného rozhodnutia o nariadení väzby. Súd vychádzal zo žalobného návrhu žalobcu, ktorý sa domáhal náhrady škody v súvislosti s nezákonne vzneseným obvinením voči jeho osobe a to za celé obdobie trestného konania, teda do času oslobodzujúceho rozsudku. Ak je teda predmetom žaloby žalobcu právo na náhradu škody spôsobenej uvedeným uznesením, súd posúdil otázky premlčania tohto práva v intenciách § 22 zákona o zodpovednosti za škodu, keď je premlčacia doba trojročná, plynie od doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia (v danom prípade oslobodzujúceho rozsudku), termín doručenia treba vykladať právoplatnosťou rozhodnutia, pričom v zmysle ust. § 22 ods. 3 cit. zákona, ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie. V danom prípade oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.10.2008 + 6 mesiacov, počas ktorých premlčacia doba neplynula (30.4.2009) + 3 roky. Premlčacia

doba by v danom prípade teda uplynula dňom 30.4.2012, pričom žalobca podal žalobu na súde dňa 27.4.2012. Na základe uvedeného súd má za to, že žaloba bola podaná včas, t.j. pred uplynutím premlčacej doby.

Súd sa v ďalšom zaoberal posúdením, či trovy obhajoby boli vynaložené účelne, smerujúce k obrane žalobcu v trestnom konaní. Podľa judikatúry NS SR ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, fyzická osoba vynaložila náklady na trovy obhajoby, smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na obvineného (žalobcu), štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa ustanovenia § 1 zákona č. 58/1969 Zb. (ako aj § 1 zákona č. 514/2003 Z.z.), a to bez ohľadu na skutočnosť, či v trestnom konaní bol obvinenému obhajca ustanovený alebo či si ho zvolil sám. Je pravdou, že v trestnom konaní vedenom pod sp.zn. SI-1T/128/2003 nebol žalobca obvinený a následne obžalovaný z takého trestného činu, kde by trestné právo vyžadovalo jeho povinné zastúpenie advokátom. Vychádzajúc zo základných ľudských práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky má súd bezpochybne za to, že žalobca mal právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi od začiatku konania. Obsahom základného práva na právnu pomoc garantovaného ústavou v čl. 47 ods. 2 je predovšetkým právo každého subjektu v konaní pred štátnym orgánom mať možnosť dostať kvalifikovanú právnu pomoc, ktorou má záujem zabezpečiť vo svoj prospech čo najpriaznivejší výsledok konania. Ak si žalobca v trestnom konaní zvolil obhajcu, ktorému je povinný zaplatiť náhradu trov, má súd za to, že je tu príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím Policajného zboru - OÚJP v Skalici, ČVS: OÚJO-188/2003 zo dňa 9.9.2003, ktorým bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vydierania spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1,2 písm. b/ Trestného zákona a vznikom škody (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4M Cdo 15/2009, rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 23. februára 1990 sp. zn. 1 Cz 6/90 publikovaný pod č. 35 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1991 a rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. júna 1993, sp. zn. 1 Cdo 53/93, publikovaný pod č. 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky ročník 1994). Žalobca realizoval svoje ústavné právo na právnu pomoc a v predmetnom trestnom konaní vedenom voči jeho osobe sa dal zastupovať advokátom, a preto mu vznikla škoda, ktorá predstavuje výšku trov právneho zastúpenia.

Súd sa v tomto ohľade zaoberal tiež otázkou existencie príčinnej súvislosti medzi trovami obhajoby v súvislosti s väzbou a trovami v rámci obrany proti tvrdenému nezákonnému rozhodnutiu, keďže tieto je možné uplatniť samostatne (nie v každej trestnej veci je obvinený väzobne stíhaný). Súd v tejto súvislosti posudzoval dôvody, ktoré v konečnom dôsledku viedli k väzobnému stíhaniu obvineného (žalobcu), ako aj zavinenie žalobcu na vzatí do väzby.

Zavinenie obvineného na vzatí do väzby znamená, že jeho zavinené konanie (aspoň v podobe nevedomej nedbalosti) bolo dôvodom na podanie návrhu a vzatie obvineného do väzby alebo rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby príp. rozhodnutie o väzbe aj bez návrhu v konaní pred súdom. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby nemožno stotožňovať so zavinením začatia trestného stíhania v zmysle § 199 Trestného poriadku alebo vznesenia obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku, pretože skutočnosti odôvodňujúce vzatie obvineného do väzby sú skutkovo odlišné od tých, pre ktoré možno začať trestné stíhanie alebo vzniesť obvinenie. Z tohto hľadiska teda nie je významné či konanie páchatel'a vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale to či jeho správanie alebo iné skutočnosti vyvolali dôvodnú obavu, zakladajúcu niektorý z dôvodov väzby. Zavinenie poškodeného treba skúmať z hľadiska dôvodov, pre ktoré bol do väzby vzatý a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam, ktoré súd rozhodujúci o väzbe zvažoval a ktorými dôvodil vzatie obvineného do väzby. Ak bol obvinený vzatý do väzby z viacerých dôvodov, postačuje k záveru, že si väzbu zavinil sám, ak zavinil splnenie aspoň jedného z nich.

Z uznesenia Okresného súdu Skalica č.k. Tp/40/03-15 zo dňa 5.9.2003 mal súd preukázané, že žalobca bol vzatý do väzby pre existujúcu dôvodnú obavu, že by po prepustení na slobodu pokračoval v páchaní trestnej činnosti, aby si týmto spôsobom zadovážoval finančné prostriedky na živobytie, čím bol daný dôvod väzby v zmysle § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Žalobca sa dlhodobo nezdržoval na adrese svojho trvalého bydliska, v čom súd videl konkrétne skutočnosti, že by sa po prepustení na slobodu mohol vyhábať trestnému stíhaniu, čím bol daný dôvod väzby v zmysle § 67 ods. 1 písm. a)

Trestného poriadku. Zo spisu Okresného súdu Senica sp. zn. SI-1T/128/2003 zároveň vyplýva, že žalobca proti uzneseniu o vzatí do väzby nepodal sťažnosť.

Na základe uvedeného má súd za to, že dôvody väzby si žalobca zavinil sám svojím správaním, najmä tým, že sa nezdržiaval na adrese svojho trvalého bydliska a preto v tejto časti (v časti trov súvisiacich s bránením sa proti väzbe) nie je splnená zákonná podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Súd preto žalobu žalobcu na zaplatenie náhrady škody v časti sumy 1.887,- eur považoval za nedôvodnú.

Keďže žalovaná nenamietala špecifikáciu jednotlivých úkonov právnej služby, nebol dôvod, aby ich „správnosť“ súd kontroloval a konfrontoval s obsahom trestného spisu. To bolo úlohou žalovanej, ktorá mala dostatočný časový priestor a možnosti tak urobiť v priebehu konania a pokiaľ by zistila rozpory, mala právo toto namietat' pred ukončením dokazovania. Podľa žaloby tak naďalej zostalo posúdenie nároku na zaplatenie sumy 2.006,35 eur (3.893,35 - 1.887,-).

Zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady, treba aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy. Z ustanovenia § 20 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Všeobecne sa v právnej teórii a praxi považuje za škodu ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného. Skutočná škoda predstavuje takú ujmu, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi. Poškodený je povinný vznik škody preukázať a v konaní o náhradu škody tak na ňom je dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla. Aby bol tento predpoklad splnený, musí škoda existovať najneskôr v dobe, kedy súd o uplatnenom nároku rozhoduje. Totiž aj pre rozhodnutie o nároku na náhradu škody je rozhodujúci stav v čase, keď súd vyhlasuje rozhodnutie o tomto nároku (§ 154 ods. 1 O.s.p.) a nie stav, kedy s väčšou či menšou pravdepodobnosťou v najbližšej dobe nastane.

Súd mal v konaní preukázané, že žalobca zaplatil svojmu advokátovi v súvislosti s jeho obhajobou v trestnom konaní len sumu 783,19 eur (sumu 1.000,- Sk pred vyúčtovaním a 750,- eur po doručení vyúčtovania) bez bližšej špecifikácie, za ktoré úkony právnej služby platí, a preto len v tomto rozsahu vznikla žalobcovi škoda. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že v uznaní záväzku a dohode o plnení v splátkach zo dňa 2.11.2009 žalobca uznal čo do dôvodu a výšky záväzkov vo výške 3.860,15 eur a tento sa zaviazal splatiť v nerovnomerných splátkach. Rovnako na tejto situácii nič nemení ani to, že vo veci vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5C/193/2014 bol dňa 31.3.2015 vydaný platobný rozkaz, ktorým súd uložil povinnosť odporcovi Y. K., aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil navrhovateľovi Mgr. Milanovi Sadloňovi sumu 3.110,16 eur a náhradu trov konania. S použitím ust. § 154 ods. 1 O.s.p. rozhodujúci je stav v čase, keď súd vyhlasuje rozhodnutie, nie je rozhodujúci stav do budúcnosti, či a kedy a s akou pravdepodobnosťou bude žalobca plniť advokátovi - môže medzi nimi prísť k akejkoľvek dohode v rámci zmluvnej voľnosti, odpusteniu dlhu, jeho zníženiu, príp. dlh nebude vymožený pre nemajetnosť žalobcu a pod. Žalobca si mal byť vedomý toho, že náhrady škody sa môže domáhať len vtedy, ak ku škode už skutočne došlo.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd priznal žalobcovi náhradu škody vo výške 783,19 eur, nakoľko práve o túto sumu sa zmenšil jeho majetok v súvislosti s vedením nezákonného trestného stíhania voči jeho osobe (žalobca túto sumu svojmu advokátovi skutočne uhradil).

Žalobca okrem žalovanej istiny navrhol, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9 % ročne od 27.10.2011 do zaplatenia.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 586/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z. (účinné od 1.1.2009), výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Medzi stranami bol sporný začiatok doby omeškania. Žalobca požadoval úrok z omeškania od 27.10.2011 - t.j. odo dňa nasledujúceho po dni, kedy žalobca požiadal Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o prerokovanie svojho nároku na náhradu škody z nezákonného rozhodnutia. Žalovaná s uplatnením úroku z omeškania od tohto dátumu nesúhlasila s tým, že žalovaná sa nemohla dostať do omeškania nasledujúcim dňom po dni doručenia žiadosti o prerokovanie nároku, pretože žalovanej zo zákona vyplýva lehota 6 mesiacov, v rámci ktorej môže o nároku žalobcu rozhodnúť. Žalovaná sa teda mohla dostať do omeškania v prípade úspechu žalobcu až po uplynutí zákonom umožnenej lehoty v rámci prerokovania nároku.

Úroky z omeškania možno žalobcovi priznať iba od toho času, kedy sa dlžník dostal do omeškania. Predmetom konania je náhrada škody, ktorej úprava je obsiahnutá v špeciálnom zákone č. 58/1969 Zb. Podľa § 20 cit. zákona, pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom. V Občianskom zákonníku pri nároku na náhradu škody nie je ustanovený čas splnenia, preto treba za použitia ust. § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že škodca je povinný nahradiť škodu prvý deň po tom, čo ho poškodený požiadal o splnenie (R 19/1972). V predmetnom konaní sa jedná o špecifický nárok žalobcu na náhradu škody, za ktorú zodpovedá štát. Nárok na náhradu škody v tomto prípade je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom, ktorým je v tomto prípade Ministerstvo spravodlivosti SR. Zákon tomuto orgánu poskytol lehotu 6 mesiacov, v rámci ktorej môže uspokojiť nárok poškodeného s tým, že táto lehota je primeraná postaveniu ústredného orgánu a úkonom súvisiacim s posúdením uplatneného nároku. Súčasne sa jedná o procesnú lehotu pre uplatnenie nároku na súde. Až v prípade, že ústredný orgán nárok poškodeného neuspokojí, môže sa poškodený domáhať priznania nároku na súde. Súd má za to, že tieto skutočnosti nemenia nič na podstate upraveného inštitútu úrokov z omeškania v súvislosti so splnením dlhu, keď v danom konaní pri uplatnení nároku čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí. Za daného stavu potom nastáva situácia, kedy dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Lehota 6 mesiacov ako procesná lehota poskytnutá ústrednému orgánu nemôže byť rozhodná aj pre posúdenie skutočnosti, kedy sa žalovaná z hľadiska hmotného práva dostala do omeškania. Nárok žalobcu je nárok vyplývajúci z občianskoprávných vzťahov, a to majetkového vzťahu medzi fyzickou osobou a štátom (§ 1 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka v občianskoprávných vzťahoch majú účastníci rovnaké postavenie, ktoré vyplýva z ústavného práva, a to z práva na súdnu ochranu a inú ochranu zakotveného v čl. 47 Ústavy SR. Zákon ukladá povinnosť splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal, pričom táto zákonná úprava dopadá na každého účastníka vystupujúceho v občianskom konaní pred súdom bez ohľadu na to, či sa jedná o fyzickú osobu, právnickú osobu alebo štát. Pri aplikácii ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka potom, ak dňa 26.10.2011 žalobca požiadal o plnenie, nasledujúcim dňom začala plynúť lehota na plnenie, žalovaná neplnila, a preto sa dňom 27.10.2011 dostala do omeškania.

Žalobcovi tak popri práve na zaplataenie istiny vzniklo podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka i právo na úrok z omeškania, ktorý je o 8 percentuálnych bodov vyšší, ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V období od 13.7.2011 do 8.11.2011 bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 1,5 %, žalobca má preto právo na zaplataenie úroku z omeškania vo výške 9,5 % ročne. Žalobca žiadal v konaní o zaplataenie úroku z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy, teda menej ako má nárok. Keďže súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť im viac, než žiadajú, za použitia ust. § 153 ods. 2 O.s.p. priznal žalobcovi úrok z omeškania v žiadanej výške 9 % ročne z priznanej sumy od 27.10.2011 do zaplataenia.

Vychádzajúc z hore uvedených preukázaných skutočností má súd jednoznačne za to, že pre uplataenie nároku na náhradu škody boli splnené všetky zákonné podmienky, a preto zaviazal žalovanú na zaplataenie sumy 783,19 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 27.10.2011 do zaplataenia.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškание s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žalovaná žiadala, aby súd v prípade čo i len čiastočného úspechu žalobcu v konaní, určil žalovanej lehotu 30 dní na plnenie, a to s poukazom na postavenie žalovanej ako nie bežného účastníka konania, s ohľadom na potrebné administratívne úkony a zároveň keď žalovaná má z bežnej praxe skúsenosti aj napr. pri vyznačovaní právoplatnosti rozhodnutí, kedy nie je reálne možné do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia zabezpečiť vyznačenie jeho právoplatnosti.

Vyššie cit. ustanovenie § 160 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu určiť dlhšiu lehotu na plnenie. Žalovaná požiadala, aby jej súd pri rozhodovaní učil lehotu 30 dní na plnenie a súd tejto jej žiadosti vyhovel. S poukazom na postavenie žalovanej je zrejmé, že s preplatením náhrady škody bude spojená celá rada administratívnych úkonov, pričom zároveň súd takto určenú lehotu s ohľadom na jej dĺžku nepovažuje za takú, ktorá by bola spôsobilá významným spôsobom poškodiť žalobcu.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 142 ods. 2 O.s.p., keď žalobca nebol v konaní celkom úspešným účastníkom oproti žalovanej. Žalobca sa domáhal zaplataenia sumy 3.893,35 eur, z toho mu súd priznal sumu 783,19 eur a do zvyšku tejto sumy žalobu zamietol. Miera úspechu žalobcu predstavuje 20,12 % a u žalovanej 79,88 %. Nakoľko žalovaná mala v predmetnej veci čistý úspech 59,76 %, súd jej priznal náhradu trov konania, ktoré navrhla a vyčísliť s použitím ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. v pomere čistého úspechu, a to:

- cestovné výdavky na ceste Bratislava - Skalica a späť na pojednávanie dňa 8.11.2012 v sume 31,33 eur (spolu 209 km, použité vozidlo VW Passat, spotreba v meste 12,30 l/100 km, mimo mesta 9,06 l/100 km, pri použití klimatizácie 1,70 l/100 km, skutočná spotreba pri ceste 20,223 l, cena za 1 liter PHM 1,549 eur)

- cestovné výdavky na ceste Bratislava - Skalica a späť na pojednávanie dňa 21.4.2015 v sume 16,03 eur (spolu 200 km, použité vozidlo Škoda Superb, spotreba v meste 8,70 l/100 km, mimo mesta 6,43 l/100 km, skutočná spotreba pri ceste 13,31 l, cena za 1 liter PHM 1,204 eur)

spolu v sume 47,36 eur, z toho 59,76 % predstavujú trovy konania náhradu v sume 28,30 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, cestou podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Trnave, dvojmo.

Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p., tzn. musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, označenie účastníkov konania, prípadne ich zástupcov, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, písm. a/-f/ O.s.p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.)

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).